

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

## **Luimige Reis langs den Rijn**

**Hood, Thomas**

**Amsterdam, 1840**

[Text]

[urn:nbn:de:bsz:31-140259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-140259)

werd afgebroken, dewijl men vreesde, dat zij den Grootten Keurvorst in een' kleinen zouden herscheppen. Ik heb gezegd, dat een ervaren wegwijzer een vreemdeling op die brug zoude plaatsen, en hem dan vragen, welke van de twee *Berlijns*, *het Oude of het Nieuwe*, hij het eerst verlangde te zien: want er zijn er inderdaad twee, het Oude en het Nieuwe. Uwen smaak kennende, GERARD! zoude ik u over eene bevallige ijzeren brug geleiden, om u de fraaije voorfront van het Museum te toonen, maar mij wel hoeden van er u binnen te brengen, uit vrees dat wij er nooit weder uitkwamen: want men vindt er eene weêrgalooze verzameling van de vroegste Schilderschool uit *Vlaanderen* — zulke VAN EYCKS! — om niets te zeggen van de dochter van TITIAAN, niet alleen in persoon, maar ook in schilderij zulk eene betooverende *brunette*, dat zij mij nog in het hoofd maalt! Misschien zult gij onder het omkeeren, om het Museum van een' anderen kant te bezien, een groot werktuig ontwaren, uit eene granietrots uitgehouwen; en wanneer gij mij daar de geschiedenis van vraagt, kan ik u niets anders zeggen, dan dat ik geloof, dat het de lampetkom van den Reus in het Kasteel van *Otranto* geweest is.

Dat eenvoudige huis, veel te klein voor de groote steenen helmetten die er voor staan, is het bijzondere woonhuis van den Soldaten-koning, die van uit hetzelfde een weinig ter regterzijde zijn tuighuis, en ter linkerzijde zijne hoofdwacht in het oog houdt. Het hoefijzer, boven een der vensters van de eerste verdieping vastgebecht, zit daar niet bij toeval, zoo als gij zoudt kunnen denken, maar tot herinnering, dat het eens door



datzelfde venster naar zijne Majesteit werd gesmeten, niet door een' tweebeeningen koningsmoorder, maar door een huzarenpaard — met welk oogmerk evenwel, heeft de Heer ROSHOW met al zijn heirleger van Politie-beambten nimmer kunnen ontdekken.

Ik heb een kaartje van toegang tot het Arsenal voor u — maar stil! — let eens op die tweeëntwintig kolossale aangezichten met al de verschillende trekken van doodsangst er op geteekend! — Werd er wel ooit eene reeks van sieraden van zulk een' slechten — ja, om er het minste van te zeggen, van zulk een' onchristelijken, onmenschenlijken smaak vervaardigd? Hoe? — de beul zal uit eerbied voor de liefde voor zijn evenmensch, om de laatste doodstuipen van zijne slagtoffers te verbergen, eene muts over hunne hoofden halen — en wat is de oorlog in weerwil van al zijn roem, eer en luister, anders dan een beul in het groot? Zijn glans zoude onlijdelijk zijn, ware het niet, dat wij het verblindende Bengaalsche licht van glorie over zijn stroom van bloed en tranen deden schijnen; dat wij eene sierlijk gekleurde vlag deden wapperen, om er als met een' sluier zijne ijsselijkheden mede te bedekken: dat wij eene luidruchtige krijgsmuziek het gegil en de jammerklagten van zijne slagtoffers deden verdooven: — en hier wordt ons op eene afzigtelijke wijze herinnerd hetgeen wij gaarne zouden willen vergeten, dat een veldslag niets anders is dan eene slagting! — Foei! — Dat gebouw riekt naar eene vleeschhal! — Wij zijn nog slechts op de binnenplaats, maar wij willen niet verder gaan. Die schrikkelijke maskers verklaren ons zoo duidelijk het stuitende van den oorlog,



en wie zoude er dan een oogenblik van zijn' tijd aan willen opofferen, om zijne werktuigen, hoe fraai gepolijst ook of hoe smaakvol gerangschikt, in oogenschouw te nemen? —

Eene verkwikkende wandeling onder de geurige lindeboomen is volstrekt noodig om zulke denkbeelden te verzachten. Wij mogen de Brandenburgerpoort zoo veel bewonderen als gij wilt, maar de wijde, lange straat, hoe fraai zij ook is, voldoet mij niet. De huizen missen er een' eigenaardigen toon — kortom, prout zoude er voor eene schilderij niets van hebben kunnen maken. Maar zie eens hier — neem uwen hoed af! — neen, niet voor dien ouden grijzen Generaal — maar voor het rijtuig daar ginder. Het is niet van den Koning, maar er zit iemand in, die zoo zeer verliefd is op het Absolutismus, dat men niet in gebreke blijven kan hem zulk eene heerschappij toe te wenschen, als ALEXANDER SELKIRK (ROBINSON CRUSOE) op zijn onbewoond eiland voerde,

„k Beheersch al wat mijn oog hier ziet,

En dank daarvoor geene officieren: —

Niets is er wat mij weerstand biedt; —

„k Ben Heer van al de wilde dieren.”

De lieden van verschillenden rang, die gij daar dien stoep ziet opgaan, bezoeken de Tentoonstelling, en indien gij met hen gaat, zult gij eenige Geschiedkundige Schilderijen van Deutsche Meesters zien, welke niet zonder hooge waarde zijn. In het landschap zijn zij minder sterk; hunne gezigtjes missen hetgeen de maneschilder hebben moet — een' dampkring; maar het is ook zeker,



dat hunne schilders er nooit eene gezien hebben, door den rook: en onder ons gezegd, zij hebben even zoo veel oog voor het koloriet als neus voor den reuk. Men behoeft, zonder een *catalogue raisonné* of Dr. WAAGEN geraadpleegd te hebben, slechts naar den eersten den besten pijpenwinkel te gaan, om te zien, welke de beste of althans de meest gezochte schilderijen zijn, aan de miniatuurcopijen op de schoteltjes! De schilderkunst is in *Berlijn* zeer gezocht, en wordt zoowel door den Koning als door de partikulieren, sterk aangemoedigd. Zie eens die vensterluiken, of dat bord boven die kokenijswinkel, met een suikerbrood, eene hierflesch of glas, een kaas of eene bak met oesters er op, alles in de manier van een stil-leven! Mijn hart springt in mijn binnenste op, en ik wenschte, dat mijne stem tot in *Engeland* en rondom deszelfs hoofdstad kónde reiken! »Komt hier, zoude ik zeggen, allen gij stilleven-kladders, gij gewaande schilders, die u zelven te hoog achttedet om glazenmakers te worden — komt hier, waar gij brood en kaas verdienen kunt met het te schilderen, bier en wijn met het te teekenen! — Gij behoeft geen Hoogduitsch te spreken. Gij behoeft slechts saucijsen te schilderen, en gij zult ze op uwen schotel vinden! — Komt hier! In *Engeland* zijt gij niets en minder dan niets — hier zult gij allen VAN EYCKEN zijn; ten minsten gij zult even als hij, op vensterluiken schilderen. Onpartijdige liefhebbers zullen uwe gewrochten ophangen, en dat niet te hoóg, maar voor de ooggen van het publiek, op een goed licht: en wanneer het licht verdwenen is, zullen zij lampen en kaarsen rondom uwe werken branden.»



Nog één uitstapje en wij willen een einde maken aan onze omzwerving. Het is de vischmarkt. Ziet eens, welke groote ovale kuipen, even als de koelvaten eener brouwerij! Zij bevatten den levenden visch. Welke schrikkelijk groote karpers! en daar te boven nog eene soort, welke bijkans onbekend is geworden — voortreffelijke braasems! — Gij moogt er naar kijken, maar draag zorg er niet te veel van te zeggen tegen die oude bes, die er bij zit met een groot, glanzig, zwart kapje op; want tergt gij haar, geen vischwijf aan den oever van de *Teems* kan welbespraakter zijn of in gemeenere scheldwoorden uitbarsten! Het is iets vreemds en een wijsgeerig onderzoek overwaardig: maar zoo vast als paardekoopery en bedrog gepaard gaan, even zoo doen het de vischverkoopery en het schelden. Men zoude haast zeggen, dat het vermogen van te spreken, aan hare waar ontzegt, bij de overige gaven der natuur aan de koopvrouw is toegevoegd: hoewel men er bij erkennen moet, dat van *Billingsgate* af tot *Berlijn* toe, elke vischvrouw zoo ruw van taal is als een buffel!

Doch ik moet thans de hoofdstad van *Pruissen* vaarwel zeggen. Ik ontvang daar juist mijn' order van rappel van mijn' oom, en heb mijne plaats reeds op den snelwagen besteld. Den afstand in aanmerking nemende, zult gij erkennen, dat ik een bijzonder goedkoop reisje hierheen gedaan heb, als ik u zeg, dat ik, behalve niets aan de barrières betaald te hebben, mijn paard heb verkocht, met een verlies van twintig schellingen, aan een' Invalide, dien het paardrijden aangeraden is. Ik stond er hem op eene eerlijke wijze voor in, dat het paard mak en trouw, zonder spatten of

gallen was, en ik twijfel er ook geenszins aan of hij zal den ouden heer regt gemakkelijk over den weg brengen, of het moest zijn, dat hij een bataillon soldaten tegenkwam; in dat geval ben ik ernstig beducht, dat mijn beestje denzelfden weg met hetzelfde heen zal willen.

Ik heb voor EMILIA eenige voorwerpen van *fer de Berlin* opgedaan, die ik haar denk mede te brengen. Vaarwely, GERARD! ik blijf enz.

FRANK! SOMERVILLE.